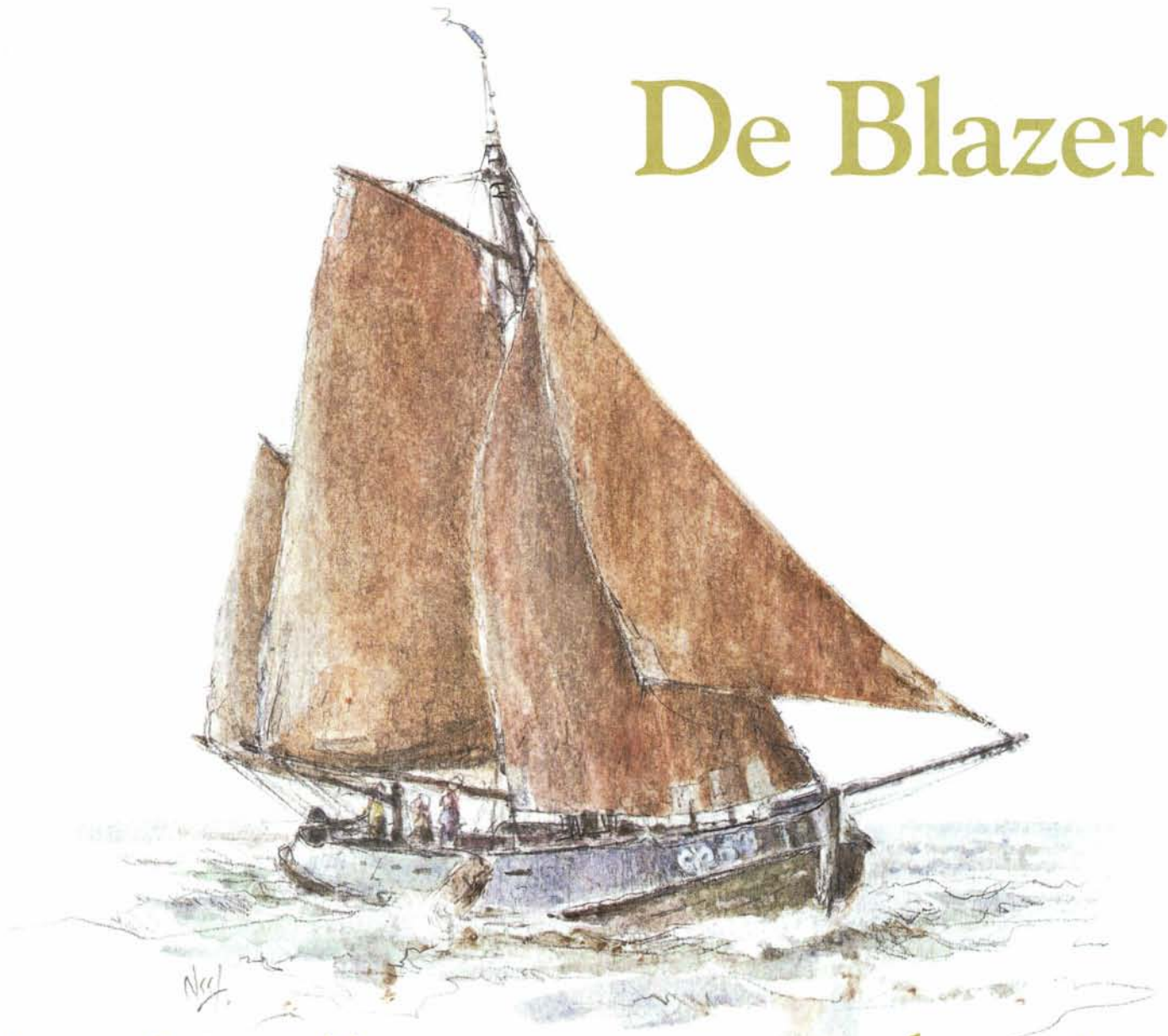

De Blazer

in visserij, transport en berging

De stoerste houten platbodenvissersschepen zijn, naast de Wieringer aken, toch wel de Blazers. Ze bevisten het noordelijk Waddengebied, de Duitse bocht en de Noordzee.

Eind 1800 en begin 1900 zijn er op diverse werven tientallen Blazers gebouwd.

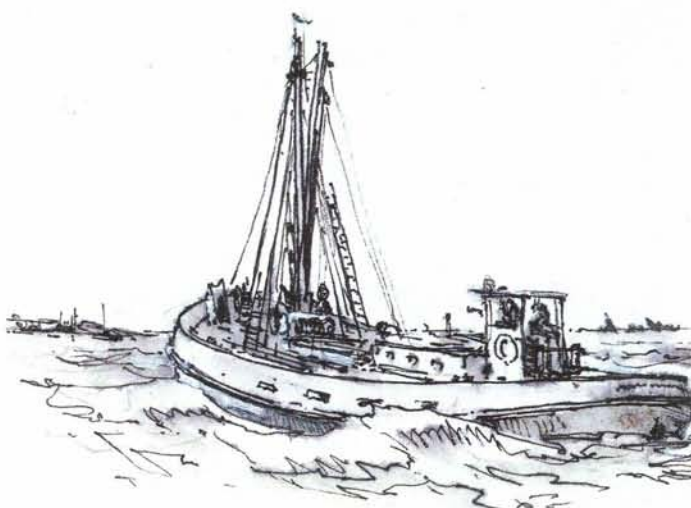
Het waren in hun soort grote, brede platbodems die bestand waren tegen het telkens weer droogvallen. Een onvermijdelijk iets, wegens het ontbreken van een beschermende omgeving of haven aan de Fries-Groningse kust bij Paesens en Moddergat. Twee gehuchten aan de hoge zeedijk, die alleen vanuit het zuiden bescherming boden. Deze kust werd als thuishaven, en als afslag gezien. Deze droogvallende thuishaven moet oncomfortabel zijn geweest. Zeker gezien het feit dat alle transport van vis, netten, zeilen en andere materialen over de oever en de dijk naar de behuizing moest.

De Blazer was vrij zwaar gebouwd met een nogal hoge kop en, vanwege de zeevistechiek, een wat hoger achterschip dan de Zuiderzeevissers. Kenmerkend daarbij waren de sterk invallende, vrij hoge boeizels en lage berghouten die van voor tot achter liepen. Verder waren ze ongeveer getuigd zoals alle andere platbodems in die tijd: een niet al te hoge mast, maar een brede fok en kluiver. Er werden zelfs Blazers met een tweede mast met bezaan-zeil uitgerust. Met de zeezwaarden, de steile achtersteven en het aangehangen roer was het silhouet direct herkenbaar.

De blazers visten verder in zee, dan de botters. Ze kwamen boven de eilanden omdat ze gingen waar de vis zich bevond. Dit hield in dat de alle mannen vaak lang op zee waren en de huisjes alleen door de vrouwen en kinderen werden bewoond. Het moet echter worden vermeld dat in het jaar 1883 vanaf deze plaats honderdneven vissers met tweeëntwintig schepen van wal staken. In

een zware storm zijn drieëntachtig man en zeventien schepen gebleven. De slag was groot en de samenleving stortte in en de visserij kwam nagenoeg stil te liggen. Wat er nog van de vloot over was, werd na verloop van tijd verkocht aan Zuid-Hollandse en Zeeuwse vissers. Ze kwamen terecht in Ouddorp, Goeree, Brouwershaven en Arnemuiden, maar ook in Zeeuws Vlaanderen, waaronder in De Paal. Met de schepen werd onder andere op platvis en garnalen gevestigd. Ook werden ze voor de oester- en mosselvisserij ingezet, zoals in Bruinisse, Zierikzee en vooral Yerseke. De schepen werden later gemoderniseerd en werden vaak uitgerust met een 1 cilinder 30 pk gloeikop Kromhout-motor. Het achterschip kwam dieper te liggen en de romp werd dan flink opgeboeid. Als beschutting werd ook vaak een kleine stuurhut aangebracht. De ingekorte mast voor de netten en voor het voeren van een steunzeiltje gaf de Blazer, zonder zwaarden, een heel ander aanzien.

Dankzij de geringe diepgang bewezen de Blazers ook goede diensten bij het assisteren van strandingen op de kust. Die mede veroorzaakt werden door de steeds drukker wordende zeescheepvaart bij de Nieuwe Waterweg en de Maasvlakte. In samenwerking met W.A. van de Tak's bergingsbedrijf (nu Smit Tak) werd op de basis van de Blazer een nieuw soort duikschip ontworpen. Ze werden van staal gebouwd met een ingebouwd roer, een zware Brons- of Industrie-motor van 80 of 120 pk, die ook de forse pompen kon aandrijven en een grote sleepkracht kon ontwikkelen. Met een korte, maar forse mast en giek konden, evenals over de rollen naast de steven, zware lasten worden geheven. Er was veel ruimte aan dek voor de diverse materialen en de dui-

ker in zijn pak met helm, veel lood, de luchtslang, de signaallijn en pomp. Kortom, het was en is een schip dat overal kan worden ingezet.

Opmerkelijk is dan, dat bij de tegenwoordige, zeer modern uitgevoerde en ingerichte bergingsvaartuigen, nog steeds de basis van de blazers te herkennen is.

Minder verwonderlijk is dat de blazer niet, zoals andere platbodems, als jacht is nagebouwd. De blazer was een typisch werkschip dat niet in de renstal thuis hoort en er zou moeilijk een elegant schip van zijn te maken.

Jammer? Nee hoor! Beter lijkt mij hun status en herinnering daarvan levend te houden, want strak in de witte lak geschilderd, zou ik mij haar haast niet kunnen voorstellen.

Jan Neef

